

פסק דיןהכרעת דין וגזר דין

בפניי קבילה כנגד סטודנט לתואר שני במנהל עסקים. לפי הנטען בכתב הקובלנה, ביום 11.12.2011 בסמוך לשעה 15:10 הגיע הנקבל לשער 4 של האוניברסיטה עם רכז מסוג מאזדה בצבע כסף בעלת מספר רישוי מסוים וביקש להיכנס לקמפוס תוך שהוא מציג לשוער, מר חמדי, את התו בידו. השומר בחן את התו וראה שלצדו האחורי של התו מודבק ניילון נצמד המאפשר לתו לעבור בין רכבים, וזאת בניגוד לנהלים ולהוראות המחייבים כי תו יודבק לחלון של רכב מורשה אחד בלבד. מר חמדי הבהיר לנקבל כי לא יוכל להיכנס לקמפוס, מה גם שהתו אכן אינו תואם את פרטי הרכב בו ניסה להיכנס. ואמנם, תו הנחיה אותו קיבל הנקבל אמור היה להיות מודבק לרכב מאזדה בעל מספר רישוי אחר (אף הוא בבעלות הנקבל). בתגובה החל הנקבל לצעוק לעבר מר חמדי שהוא מעכב אותו וכי הוא מאחר לשיעור. בנוסף, מאחר ותו החניה אמור היה לאפשר לנקבל להיכנס רק החל מהשעה 16:00, הבהיר מר חמדי לנקבל כי אינו יכול להיכנס עכשיו עם רכבו לקמפוס. במקביל ביקש מר חמדי מסייר הביטחון להגיע לשער 4.

בהגיעו לשער הבחין סייר הביטחון, מר ערן בן יצחק, ברכבו של הנקבל כשהוא חונה במפרץ החניה הפנימי של שער 4 בתוך הקמפוס. בתגובה לטענות הנקבל, הבהיר לנקבל מר בן יצחק שהוא אינו עומד בנהלי הכניסה עליהם חתם כאשר קיבל את אישור הכניסה ואשר מחייבים הדבקה של התו לשמשת הרכב. הנקבל השיב שהוא מחליף רכבים ואין בכוונתו לעבוד לפי הנהלים. בתגובה, הודיע סייר הביטחון לנקבל שעליו לגשת לביטחון ולאגודת הסטודנטים ולהסביר להם את טענותיו וכי בינתיים הוא מחזיר את התו שלו, עד שהעניין יוסדר. לפנים משורת הדין התיר מר בן יצחק לנקבל להכנס לשטח הקמפוס כדי שלא יחמיץ את השיעור והפנה אותו למדור ביטחון לבירור. תחילה השיב הנקבל בחיוב והלך לעבר רכבו, אולם לפתע החל להתפרץ בצעקות ובאיומים לעברו: "תחזיר לי את המדבקה, זה רכושי הפרטי שלי, אני אכניס לך מכות אם לא תחזיר לי את המדבקה". הנקבל המשיך וצעק שהוא יוצא אם הרכב ודרש את המדבקה. הוא ביצע פניית פרסה ועצר את רכבו כמטר לאחר הדוקרנים במסלול היציאה, יצא מהרכב תוך שהוא צועק בזעם והמשיך לקלל ולאיים במכות תוך שהוא מתקרב לעבר השומר וסייר הביטחון. בהמשך חטף הנקבל במפתיע את מפתחות הקטנוע של מחלקת הביטחון של האוניברסיטה וסגר עצמו ברכבו, תוך שהוא חוסם את שביל היציאה של שער 4, ודורש את השבת המדבקה. רכבים שרצו לצאת מהשער הופנו ליציאות אחרות שכן יציאה זו נחסמה על ידי הנקבל.

הנקבל סירב לזוז ממקומו ולהשיב את המפתחות גם כאשר הגיע למקום אחראי משמרת הביטחון, מר איציק פרשט. הוא אף סירב להזדהות. רק לאחר שלמקום הגיעה ניידת משטרה (שהוזמנה על ידי מוקד הביטחון) הסתיימה התקרית. על פי הנטען בכתב הקובלנה, במעשים האמורים עבר הנקבל על עבירות של אי-ציות, הפרת תקנון או הוראות לשימוש במתקני האוניברסיטה, פגיעה בכבוד עובדי האוניברסיטה, התנהגות פרועה והתנהגות שאינה הולמת מעמד של תלמיד (עבירה על סעיפים 29.1, 29.5, 29.8, 29.9 ו-29.10 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח)).

בדיון ההקראה ביום 11 בינואר 2012 הודה הנקבל בעובדות ובעבירות המיוחסות לו. לפיכך אני מרשיע אותו בעבירות כאמור לעיל לפי סעיפים 29.1, 29.5, 29.8, 29.9 ו-29.10 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח).

במהלך הטיעונים לעונש הודיע הקובל שהאוניברסיטה מעוניינת להעלות את רף הענישה בעבירות מן הסוג אותו עבר הנקבל ולבקש, לראשונה, עונש של הרחקה בפועל. לדברי הקובל, בפרשת ד/11/2011 גזר הממונה על המשמעת (פרופ' חנס) עונש של הרחקה בפועל (שניתנת להמרה בעבודות לתועלת הציבור) על עבירת אלימות שבין אדם לחברו ובכך הצביע על כיוון הענישה הרצוי בעבירות מסוג זה. גם כאן מוכן הקובל להמיר את עונש ההרחקה בפועל לעבודות לתועלת הציבור. החומרה של המקרה, טען הקובל, נגזרת מהתגלגלות המקרה ומכך שלנקבל היו הזדמנויות רבות להפסיק את התנהגותו המגונה והוא בחר להמשיך ואף להקצין אותה: קללות, צעקות, איומים באלימות פיזית, חסימת השער, חטיפת המפתחות, הסתגרות ברכב. עבירה כזו מצדיקה, המשיך וטען הקובל בפניי, רף ענישה חמור יותר מהרגיל.

בא כוחו של הנקבל ביקש הן לאבחן את המקרה שבפניי מהמקרה בפרשת ד/11/2011 והן להתנגד להעלאתו של רף הענישה במקרה דנן. ראשית, הבהיר בא כוחו של הנקבל, באותה פרשה קבע הממונה עונש של הרחקה בפועל לאור נסיבותיה הייחודיות והקיצוניות, שגבלו בהטרדה מינית. כפי שאמר פרופ' חנס, באותה פרשה המדובר היה באירוע חמור מכל המקרים הקודמים, ו"הלשון בה נקט הנקבל חורגת בהרבה מזו שראיתי במקרים אחרים – בקיצוניותה וכן בריבוי הקללות." בענייננו, לעומת זאת, לא היה כל גוון מיני לאיומים של הנקבל. מכל מקום, לא ראוי להעלות את רף הענישה המקובל במקרים כאלה על חשבונו של הנקבל. סניגורו של הנקבל ביקש אפוא שנסתפק בנטילת התו, בניזיפה ובקנס כספי של 200 ₪.

התלבטתי רבות בטרם החלטתי על העונש הראוי במקרה זה. התרשמותי האישית מן הנקבל הייתה חיובית. את התנהגותו הסביר, מבלי שהתיימר להצדיקה, בכך שאשתו ילדה שבוע לפני האירוע והוא סבל ממחסור חריף בשעות שינה והיה "מתוסכל, עייף ומופתע" (עמ' 2-3

לפרוטוקול). זאת, בנוסף על כך שהחליף מקומות עבודה באותה תקופה, מה שהוסיף על הלחץ הנפשי בו היה נתון. הנקבל לקח אחריות מלאה על מעשיו ואף התנצל וכתב מכתבי התנצלות לעובדים אותם תקף והעליב. לדבריו, הוא היה פסיבי במהלך כל האירוע ורק התכנס בתוך עצמו והגיב לנעשה סביבו. כבר במהלך הדיון הבהרתי לנקבל כי אני סבור שהוא היה "פסיבי". אדרבה, מעשיו היו אקטיביים לעילא ולעילא. צעקות, איומים, דחיפות, הזזת הרכב כך שיחסום את היציאה מן השער ויגרום לאי נוחות רבה, חטיפת המפתחות והסתגרות בתוך מכוניתו כלל אינם מעשים "פסיביים", אלא מהווים התנהגות פעילה, אלימה, ואגרסיבית.

כבר עתה אומר כי לדעתי נסיבות המקרה חמורות ביותר. התנהגותו של הנקבל חורגת בהרבה מהמקרה הטיפוסי של התקוטטות וצעקות המתרחשות בכניסה לשערי האוניברסיטה. הנקבל לא הסתפק, כאמור, בצעקות או בקללות. הוא איים וצעק ברציפות במשך זמן ממושך. הוא הזיז את רכבו כך שיחסום את השער ויפריע לרבים. הוא זלזל ברכבים שביקשו לצאת תוך התעלמות מוחלטת מכך שהוא מעכב אותם ומאלץ אותם, בסופו של דבר, לפנות ליציאה משערים אחרים. הוא אף חטף מפתחות מידי גורמי הביטחון והסתגר ברכבו. למעשה, עד שלא הוזנה ניידת משטרה ועד שלא הגיעו שוטרים לא נרגע הנקבל והמשיך בהתנהגותו הפרועה ומשולחת הרסן. במהלך ההתרחשות היו לו הזדמנויות רבות לסגת ולחדול ממעשיו אולם הוא המשיך והסלים את אלימותו ואת זלזולו בסדר ובביטחון.

אין ספק, כי הוא לא היה בוטה מבחינה מילולית כמו הנקבל בפרשת ד/11/2011. עם זאת, באותה פרשה היה מדובר באירוע קצר הרבה יותר ובהתפרצות קצרה באופן יחסי. באותו עניין הנקבל גם לא גרם להפרעה ציבורית כה משמעותית אלא ריכז את תוקפנותו בעיקר כלפי עובדת אחת שנאלצה לספוג ממנו את מטח הקללות המחרידות. למרות שפרופ' חנס העיר באותו עניין כי מדובר בעבירה הגובלת בהטרדה מינית, הוא אינו מציין כי זוהי העילה להחמרה היתירה בענישה וכי לולא היה מדובר בקללות בעלות אופי מיני – לא היה מטיל עונש של הרחקה בפועל. אכן, אני סבור כי יש לאמץ את אמירתו של פרופ' חנס ולקבוע כי "מוסד המגלה סובלנות להתפרצויות כה חריפות סופו שיסבול מהתנכלויות פיזיות לעובדיו". הוא אף הגדיל לעשות והעיר כי לא היה נרתע כלל לו היה שומע כי במוסד כלשהו הרחיקו "לצמיתות" אדם שעבר עבירות דומות. מבלי להרחיק לכן עד כדי כך, אני סבור שלמרות היעדר הגוון המיני בעבירה בענייננו, ההתנהגות הינה חמורה מספיק כדי להתייחס אליה באופן דומה לעבירה בעניין ד/11/2011. הנקבל חשף כמה וכמה עובדי אוניברסיטה לאיומים ולקללות ממושכים וחריפים. הוא הרשה לעצמו לזלזל בגסות בבאים וביוצאים מהקמפוס בכך שהשתמש בהם ככלי לחץ כדי לקבל את התו שלו בחזרה, מאחר ושיבש את התנועה באזור השער. הוא חטף מפתחות וכלא עצמו ברכב כדי לגרום אי נוחות ולהטיל מורא על עובדי אוניברסיטה האמונים על

הביטחון והסדר. אף שאני מקבל שהתנהגות זו כלל אינה אופיינית לנקבל והיא ללא ספק מייסרת אותו, אין בכך כדי להמעט מחומרתה.

אני מודע היטב לעובדה כי בכך אני מצטרף למגמה חדשה של העלאת רף הענישה בעבירות שבין אדם לחברו, אותה החל פרופ' חנס בפרשת ד/2011/11. מגמה זו טרם קיבלה את אישורה של ערכאת הערעור האוניברסיטאית. אני סבור שאין לראות דווקא בעבירות של העתקה ותרמית את העבירות החמורות ביותר העלולות להתרחש במוסד זה. קהילת האוניברסיטה מושתתת לא רק על ערכים אקדמיים נעלים של מצוינות ועל יושרה אינטלקטואלית, כי אם גם על היכולת לחיות יחדיו בבטחה. לא ניתן לקיים את הסביבה הלימודית המצוינת אליה אנו שואפים כאשר עובדי האוניברסיטה חשופים לאלימות מילולית ופיזית ולהתקפות וכאשר תלמידים מזלזלים בגסות בחבריהם. יש לנהוג ביד קשה לפחות באותם מקרים בהם נחצה קו אדום, כאשר אימפולסיביות או מעידה של רגע הופכות להיות ממושכות, חריפות ואלימות במיוחד.

לצערי, המקרה שבפניי מצדיק את החלתו של רף מחמיר הכולל הרחקה בפועל. אף שהנקבל לא תכנן מעשיו מראש וקיימות נסיבות מקלות בדמות תסכול ועצבים שנבעו מעייפות ומתח גדולים, אין הם יכולים להצדיק התנהגות כזו. אוסיף ואומר, שהנקבל לא התנצל בהזדמנות הראשונה שיכל, אלא שלח את מכתבי ההתנצלות רק ימים ספורים לפני דיון הטיעונים לעונש (בתאריך 27.1.2012). אף שאני מקבל את חרטתו המלאה, אני סבור שהעונש שהוצע על ידי סנגורו אינו משקף כלל את חומרת מעשיו. ברצוני להעיר שתמהתי במיוחד על העמדה שאותה הביע בא כוחו של הנקבל, לפיה יש להסתפק בנזיפה ובקנס כספי של 200 ₪. לטעמי, רצוי היה שהסניגור יימנע מנקיטת עמדה "טקטית" המנסה להוריד את העונש על ידי נקיטת עמדה קיצונית מבחינת קלותה. גם אם סבור בא כוחו של הנקבל שאין לגזור עונש של הרחקה בפועל, היה עליו לפחות להסכים לקנס כספי משמעותי יותר, שישקף את חומרת המעשים ואת הגינוי שיש לגנותם. גם הטענה שמצבו הכלכלי של הנקבל אינו טוב הופרכה בעלמא וללא כל ראיות תומכות.

לפיכך, אני גוזר את עונשו של הנקבל כדלקמן:

א. שלילת תו החניה.

ב. נזיפה.

ג. הרחקה בפועל לסמסטר אחד (ב' תשע"ב) מהאוניברסיטה. ניתן יהיה להמיר הרחקה זו, בהסכמת הנקבל, בעבודות שירות לתועלת הציבור

בהיקף שלא יפחת מ-30 שעות. השלמת עבודות השירות תהווה תנאי לקבלת התואר.

ד. קנס של 400 ₪.

ה. הרחקה על תנאי לשנה לתקופה של שנה במידה ויעבור עבירה דומה.

ניתן היום, _____, בהיעדר הצדדים.

יפורסם ללא שם התלמיד.

ד"ר ישי בלנק
הממונה על המשמעת